

**UCHWAŁA NR XLII.323.2023
RADY GMINY DOMASZOWICE**

z dnia 27 stycznia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.) Rada Gminy Domaszowice uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Domaszowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Zbigniew Jachym

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE DOMASZOWICE
NA LATA 2023-2025**

I. WSTĘP

1. Wprowadzenie

Rodzina jako najmniejsza grupa społeczna leży u podstaw społeczeństwa, buduje je i wpływa na jego rozwój. Stanowi jednocześnie tzw. grupę odniesienia, z którą człowiek świadomie i mocno identyfikuje się jako jej członek i reprezentant, odkrywa, przejmując i współtworząc kultury i wartości, poglądy, postawy, obyczaje i wzory postępowania.

Prawidłowe relacje w rodzinie chronią przed powstawaniem problemów społecznych, zwłaszcza przed uzależnieniami, przemocą i niedostosowaniem społecznym. Dlatego też, tak istotne jest podjęcie zintegrowanych, złożonych działań w oparciu o pomoc specjalistów oraz instytucji wspierających rodziny w momencie, gdy w jej funkcjonowaniu pojawiają się lub występują różnego rodzaju trudności i dysfunkcje, których przezwyciężenie może okazać się niemożliwe bez długotrwałego i wielopoziomowego wsparcia ze strony służb społecznych. Wszystko po to, aby poprawić funkcjonowanie całej rodziny oraz zapewnić dziecku warunki do prawidłowego rozwoju.

Niniejszy Program jest kontynuacją i uzupełnieniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny realizowanego w Gminie Domaszowice w latach 2020-2022. Opracowany został w oparciu o art.176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. z U. 2022 r. poz. 447 z późn. zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Założenia Programu stawiają na rozwój zintegrowanego systemu wsparcia rodzin w gminie Domaszowice poprzez realizację szeregu kompleksowych działań.

2. Podstawa prawna :

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ;
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych;
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacaniu zasiłków dla opiekunów;
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaszowice na lata 2023-2030,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Domaszowice;
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Domaszowice na lata 2022 – 2025;

3. Sytuacja rodzin zamieszkujących teren gminy Domaszowice

Podstawą do określenia sytuacji rodzin z terenu gminy Domaszowice oraz zaplanowania działań w ramach niniejszego Programu jest charakterystyka społeczno - demograficzna zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Domaszowice na lata 2023-2030 oraz analiza bieżących danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Domaszowice.

Według danych Urzędu Gminy Domaszowice (stan na dzień 31.12.2020r.) Gminę Domaszowice zamieszkiwało 3596 mieszkańców, w tym 2016 kobiet i 1762 mężczyzn. Na koniec 2021 roku liczba ludności gminy wyniosła 3577 w tym 1828 kobiet, a mężczyzn 1749. Wg stanu na dzień 31.12.2022 r. Gminę Domaszowice zamieszkiwało 3562 mieszkańców, w tym 1837 kobiet i 1725 mężczyzn.

W 2020 r. system pomocy społecznej w gminie Domaszowice objął wsparciem 461 rodzin, w roku 2021 liczba tych rodzin wynosiła 455, natomiast w 2022 roku 479 rodzin. Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych, pokazuje tabela nr 1 i nr 2

Tabela nr 1.

Wyszczególnienie	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	141	133	196
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	301	302	264
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	14	15	15
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	5	5	4
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Domaszowice 0 - 17 lat	601	586	608

Tabela nr 2

Przyczyny trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy OPS Domaszowice		
	2020	2021	2022
Bezrobocie	61	51	41
Długotrwała lub ciężka choroba	61	52	49
Ubóstwo	18	15	16
Niepełnosprawność	48	41	45
Zdarzenia losowe	2	0	1
Alkoholizm/ problem alkoholowy	1	2	2

Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0	1
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	4	2	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	1	0
Narkomania	0	0	0

Z powyższych danych wynika, iż oprócz długotrwałej lub ciężkiej choroby, dominującymi problemami rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w ciągu ostatnich dwóch lat były: niepełnosprawność, bezrobocie, ubóstwo i in.

Z dniem 1 stycznia 2012 roku, gminy rozpoczęły współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej. 10 % kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej w pierwszym roku, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej i 50% w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Koszty współfinansowania dzieci w pieczy zastępczej z terenu gminy pokazuje tabela nr 3.

Tabela nr 3

Wyszczególnienie	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Liczba dzieci	5	4	4
Koszt utrzymania	16 513,00	26 496,00	16 089,99

Istotnym problemem, zaburzającym prawidłowe funkcjonowanie jest występująca przemoc w rodzinie. Świadczy o tym utrzymująca się liczba wszczętych postępowań w ramach procedury Niebieskiej Karty: 2020 rok – 8 wszczętych postępowań, 2021 rok – 7 wszczętych postępowań, 2022 rok - 11 wszczętych postępowań. W ramach działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, na spotkaniach grup roboczych wspólnie z osobą, która jest dotknięta przemocą w rodzinie opracowywany jest indywidualny plan pomocy w ramach, którego rodziny uzyskują kompleksowe wsparcie w tym: psychologiczne, prawne, świadczona jest także praca socjalna. Działania podejmowane są także wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kolejną formą wsparcia, którą Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Domaszowice objął rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych jest wsparcie asystenta rodziny. Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze opiekuńczo – wychowawczym, ekonomiczno - socjalnym i społecznym. Liczbę rodzin, które uzyskały wsparcie Asystenta rodziny w latach 2000 - 2022 przedstawia Tabela

L.p.	Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci w rodzinie
1.	2020	5	9
2.	2021	5	8
3.	2022	4	7

II. DANE DOTYCZĄCE PROGRAMU

Miejsce realizacji Programu	Gmina Domaszowice
Czas realizacji Programu	2023 - 2025
Adresaci Programu	Rodziny przeżywające trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych
Koordinator Programu	Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaszowicach
Realizatorzy/Partnerzy Programu	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
	Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie
	Kuratorzy zawodowi i społeczni
	Powiatowy Urząd Pracy w Namysłowie
	Placówki oświatowe
	Komenda Powiatowa Policji w Namysłowie
	Rady sołeckie
Źródła finansowania Programu	Środki samorządu gminy
	Środki partnerów współrealizujących Program
	Budżet państwa
	Środki z innych źródeł zewnętrznych

III. CELE I PLANOWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Cel główny:

Rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodzin z terenu gminy Domaszowice

Cele szczegółowe:

- Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
- Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodzin.
- Zapewnienie wsparcia asystenta rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze.
- Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie;
- Wzmacnianie roli i funkcji rodziny;

- Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodzin.
- Poprawa sytuacji materialnej rodzin w ramach różnych systemów zabezpieczenia społecznego.

Planowane efekty realizacji Programu

- Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
- Zwiększenie dostępu do usług społecznych.
- Zapewnienie kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie.

IV. PLANOWANE DZIAŁANIA NA LATA 2023 - 2025

Cele Programu realizowane będą poprzez następujące działania:

LP	NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	MIERNIKI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1.	Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej. (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
2.	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym: psychologicznego, prawnego)	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA, placówki oświatowe,	Liczba udzielonych porad/konsultacji (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
3.	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej Gminny Zespół Interdyscyplinarnej ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba założonych Niebieskich Kart. (szt.)	Środki własne realizatora, środki zewnętrzne
4.	Usługi dla rodzin z dziećmi w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin korzystających z usług (szt.)	Środki własne realizatora, środki zewnętrzne
5.	Praca z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego czasowo w pieczy zastępczej	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba wspieranych rodzin (szt.)	Środki własne realizatora, środki zewnętrzne
6.	Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba wspieranych rodzin (szt.) Liczba osób w rodzinach (os.) Liczba dzieci w	Środki własne realizatora, środki zewnętrzne

	wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych			rodzinach (os.) Liczba asystentów (os.)	
7.	Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (os.) Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnym domu dziecka (os.) Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej (os.)	Środki własne realizatora, środki zewnętrzne
8.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Liczba rodzin objętych pomocą (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
9.	Tworzenie i realizacja projektów wspierających rodzinę	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Liczba projektów (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
10.	Organizowanie zespołów/grup roboczych działających na rzecz rodzin	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, kuratorzy, Policja	Liczba zespołów/grup roboczych (szt.) Liczba instytucji zaangażowanych w zespołach/grupach roboczych (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Źródła finansowania programu:

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 w Domaszowicach są środki finansowe poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także środki uzyskane z dotacji unijnych i środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

2. Monitoring i ewaluacja

Sprawozdanie z ewaluacji i monitoringu programu będzie sporządzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaszowicach w terminie do dnia 31 marca każdego roku, które będzie następnie przedkładane Radzie Gminy. Karta monitoringu jest załącznikiem do sprawozdania z zakresu wspierania rodziny.

Celem monitoringu będzie badanie postępu realizacji założonych celów, oceny zaangażowania realizatorów poszczególnych działań oraz weryfikacji środków i źródeł finansowania wykorzystywanych do ich realizacji. Bieżące monitorowanie Programu pozwoli również na szybką reakcję w przypadku, gdy wstępne założenia okażą się mało efektywne lub gdy pojawią się rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami. Umożliwi modyfikowanie działań dotychczasowych oraz planowanie dalszych działań na rzecz rodzin w gminie Domaszowice.

KARTA MONITORINGU GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY ROK

NAZWA DZIAŁANIA	WSKAŹNIK ROK			
Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej. (szt.)			
Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym: psychologicznego, prawnego)	Liczba udzielonych porad/konsultacji (szt.)			
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	Liczba założonych Niebieskich Kart. (szt.)			
Usługi dla rodzin z dziećmi w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne	Liczba rodzin korzystających z usług (szt.)			
Praca z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego czasowo w pieczy zastępczej	Liczba wspieranych rodzin (szt.)			
Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	Liczba wspieranych rodzin (szt.)	Liczba osób w rodzinach (szt.)	Liczba dzieci w rodzinach (os.)	Liczba asystentów (os.)
Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom	Liczba rodzin objętych pomocą (szt.)			
Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (os.)	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnym domu dziecka (os.)	Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej (os.)	
Tworzenie i realizacja projektów wspierających rodzinę	Liczba projektów (szt.)			
Organizowanie zespołów/grup roboczych działających na rzecz rodzin	Liczba zespołów/grup roboczych (szt.)		Liczba instytucji zaangażowanych w zespołach/grupach roboczych (szt.)	